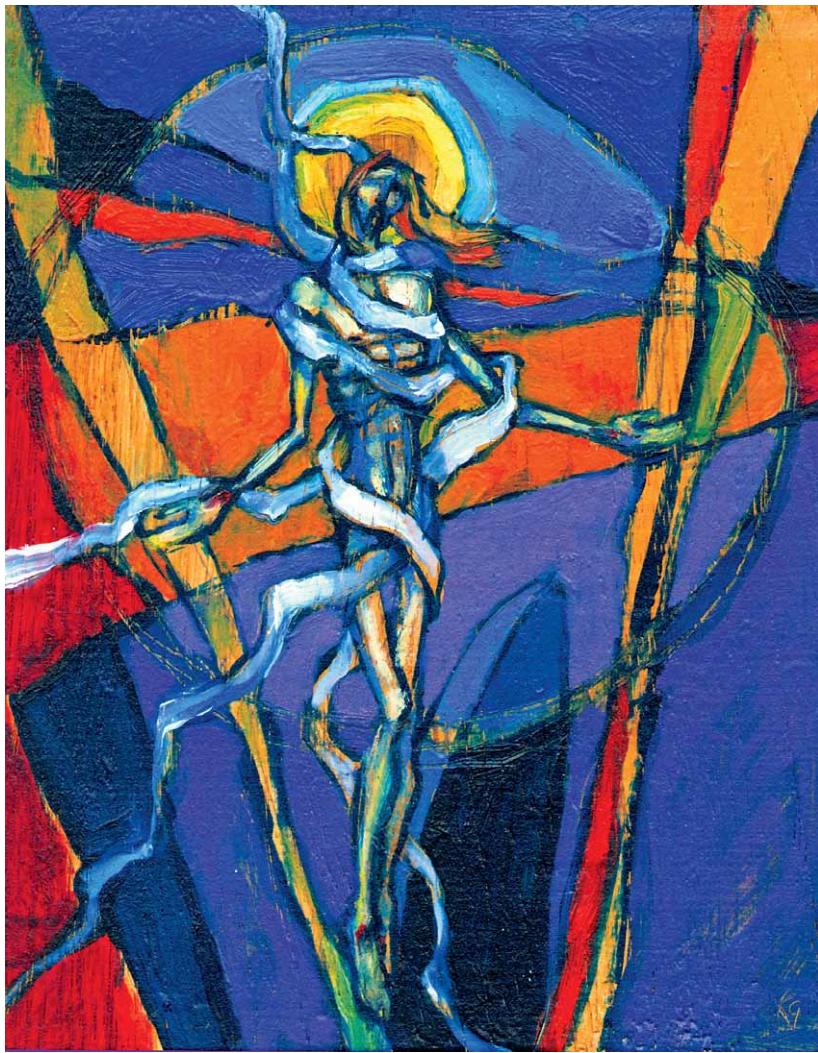

CRKVA U MALOM

List župne zajednice Kraljice sv. Krunice – Zagreb
Godina XL. – 2021. – Broj 1 (117)

Sretan i blagoslovjen Uskrs!

SADRŽAJ

UVODNA RIJEČ	1
BLAGDANSKE MISLI	3
Moje sve ili moje ništa	3
Što tražite živoga među mrtvima?.....	8
VJERNIČKA RAZMIŠLJANJA	10
Zrcalo duše	10
Tragom križnog puta	12
Tomo Vereš. Dominikanski svjetionik iz panonske ravnice	14
NAŠE PRIČE	18
Sjećanje na iransku večer (<i>In memoriam - Zlatko Kranjčar</i>).....	18
S tobom sam	23
Čovjek sa sjekirom.....	32
IZ ŽIVOTA NAŠE ŽUPE	34
800. obljetnica dolaska dominikanaca na hrvatske prostore	34
S Božjim blagoslovom i pod zaštitom Kraljice sv. Krunice	39
X. jubilarno biblijsko bdijenje.....	41
Milijun kuna stradalima od potresa	44
Dekret o potpunom oprostu.....	45
NAŠI POKOJNICI	48

Naslovnica i likovna oprema:
Karin Grenc

CRKVA U MALOM

Godina XL.

ZAGREB, 2021.

BROJ 1 (117)

UVODNA RIJEČ

Dragi župljani i čitatelji!

Kaže nam sv. Ivan evanđelist: *Uvečer toga prvoga dana u sedmici, dok su vrata (kuće) gdje bijahu učenici bila zatvorena zbog straha od Židova, dođe Isus, stane pred njih te im reče: „Mir vama!“ (Iv 20,19).*

Naš Isus je uskrsnuo, Aleluja! Kao što su učenici bili zatvoreni nakon iskustva Golgotе, i mi smo na svoj način kroz ovu godinu dana zatvoreni u našim samostanima i našim kućama. Osjećamo se osamljenima i izoliranim. No, naša odvojenost i osama je izričaj ljudske solidarnosti i želje da nas nevolja COVIDA-19 čim prije mine.

I dok pjevamo uskrsni Aleluja, Aleluja, Aleluja ne možemo skriti naše nutarnje strahove i pitanja: Kad li ćemo se moći ljudski pozdraviti? Kad li ćemo moći slaviti euharistijska i sakramentalna slavlja sa svojim vjerenicima? Kad li ćemo moći biti s našim teško bolesnima i umirućima i držati ih za ruku? Koliko li će žena i muškaraca ostati bez posla kojem su se predavali svim svojim snagama?

U Vazmenom bdijenju mi ćemo slaviti službu svijetla. U uskrsnu svijeću svećenik će urezati križ, iznad križa grčko slovo Alfa, a ispod njega slovo Omega, te između krakova križa četiri brojke: 2021, te govoriti ove riječi: „*Krist jučer i danas, Početak i svršetak; Alfa i Omega: Njegova su vremena i vjekovi. Njemu slava i vlast, po sve vjekove vječnosti. Amen*“.
Novim blagoslovljenim ognjem svećenik će upaliti uskrsnu svijeću govoriti: „*Svetlo slavno uskrsnuloga Krista raspršilo tmine pameti i srca*“.

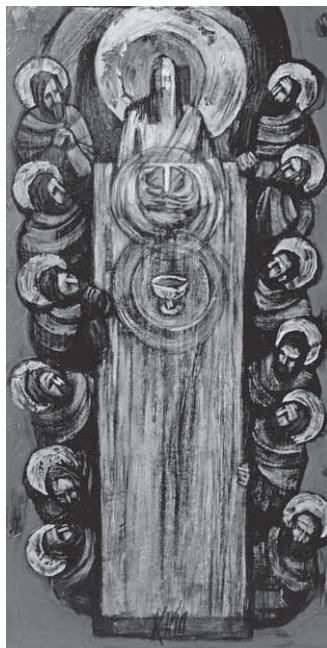

Uskrs koji ćemo slaviti neka ne bude povratak na nešto što je bilo, nešto što je „normalno“. Ne treba nam niti „novo normalno“, nama kršćanima treba učinak prosjaja Isusovog darivanja ljudskog roda svojim tijelom i krvlju na Posljednjoj večeri i opečaćenoj na drvetu Križa na Golgoti. Treba nam novi osjećaj za činjenje dobra sestrama i braći u obiteljskom, narodnom i općeljudskom okruženju. Neka nas COVID-19 učini ljudima dobre volje prema svemu stvorenom. Tada će nam u slavlju Uskrslog donijeti glas: „MIR VAMA“!

Svima vama, dragi župljani i čitatelji našeg Lista „CRKVA U MALOM“ želimo puno nadahnuća Uskrslog Krista u vremenima koja dolaze!

Sretan Uskrs žele vam braća i sestre iz Kontakove!!!

fr. Ivan Iko Mateljan

BLAGDANSKE MISLI

MOJE SVE ILI MOJE NIŠTA – KRALJEVSTVO BOŽJE

*“Zašto da nas opterećuje što smo mi ništa, kad znamo da je Isus sve.
Naše ništa treba se izgubiti u Njegovom neizmjernom sve.”*
(sv. Terezija od Djeteta Isusa)

Tko je moj Bog? Tko sam ja? Koji je moj ideal? Koji je smisao ovog što činim? Je li vrijedno? Je li poželjno? Što mi moja nutrina kaže?

Može li se biti Božji bez Boga? Može li se biti svoj bez Njega? Svoj bez sebe? Zašto sam ovdje? Što me to ovdje „natjerala“? Radost ili tješkoba? Teret koji vučem od danas do sutra? Želja da nađem rješenja za život?

Jer, nema sutra na koje ćemo prebaciti teret koji nas pritišće. Danas je dan. Jer danas trebam staviti sebe pred sebe. Danas se trebam ogoliti pred sobom. Danas trebam biti iskren sa sobom i s Bogom. Da – bolno je. Da – zahtjeva nepodnošljivu tišinu. Da – jako je nelagodno...

Stojim pred Njim, ali ima li ga? Stojim pred sobom, ali ima li mene? Ili smo i On i ja prepušteni stihiji, prepušteni nemiru, rastrgnati u sitne komadiće mojih kojekakvih misli, postupaka, priči i pričica, kava i kavica, užurbanih molitvica, samodopadnih primisli, glumljene svetosti ili ponosite grješnosti...?

Jesam li stao pred Živoga i osjetio se mrtvim? Ili se bojim otkriti istinu pa ga ofrlije pogledam, onako u prolazu između dviju obveza ili gluposti koje pravim uvjeravajući samog sebe da doista nešto i radim?

„Ma znam ja već Njega...“ – govorim poput Natanaela kojemu je bilo dovoljno da sazna kako je Isus iz Nazareta pa da izjavи kako od tamo ništa dobro ne dolazi..

„Evo Izraelca na kojem nema prijevare...“, govorim pak Isus... I smješka se... Jer me video, ne pod listom, već pod čitavim drvetom smokve... Nema toga lista smokve koji bi skrio moju golotinu. Njemu ne mora nitko govoriti o čovjeku, ta sam vrlo dobro zna što je u čovjeku – kaže sveti Ivan...

A ja, a ti, a mi – sve se skrivamo i mislimo – konačno smo mu pobegli...

No, On je tu. Bliži meni od mene i tebi od tebe. I u onoj točki između udaha i izdaha, izdaha i udaha... tu je... Ne možeš mu pobjeći... nikad nisi niti mogao... On stoji i gleda te. Bez osude, ali odlučno, nekako s mrvom tuge i smiješkom nade... bez patetike.

Gleda te...

I pita te – „Jesi li doista moj?—Ili samo glumiš? ... Pa te onako – kao da ste vas dvoje na obali jezera dok se žeravica žari, a riba lagano peče, pita, pogleda duboko zageldan u tvoje oči, i kaže – „Ljubiš li me, Petre Ivanov?“

Kad smo zadnji put popričali? Onako iskreno – nas dvoje? Sjeli i slušali se. Šutjeli i gledali se. Oči u oči... Kao u onoj pjesmi...“

Tragedija je, braćo i sestre, promašiti život... promašiti Boga... izgubiti ideal... Ne gledati Idealnoga...

Jer što imаш ako Njega nemaš? Što imаш? Mozak, pamet, posao, diplomu, ocjene, humor, ljude do kojih ti je stalo i ljude koje ipak voliš samo na daljinu, ili ih ne voliš, pobožan izgled kojim svašta prikrivaš ili nepobožnu grimasu kojom prikrivaš

prazninu, osuđujuće misli ili pun trbuh, lijepu odjeću i finu fizuru, ili brige koje te more i ne daju ti spavati...? Svejedno...?

Što imaš?

Možda mišljenje ljudi? O, ili samo onih bitnih? Bitnih da bi ti bio bitan... Ili - neke prikrivene simpatije ili zavodljive poglede? Lažnu braću i sestre, i dobre prijatelje?

Što imaš?

Možda snove o bajnoj budućnosti, ili strahove o istoj? Prividnu radost sadašnjeg trenutka ili bojazan da bi taj trenutak tako brzo mogao iščeznuti?

Samo – gdje je u svemu tome On?

On i dalje sjedi i gleda te... Čeka da ga se sjetiš... Strpljiv je on... Ima cijelu vječnost... Stoji u svetohraništu crkve... u zakutku tvoje pameti... u zapećku tvoga srca... Čeka...

No – hoćeš li ti doći?

On je došao. Problem je što mi ne dolazimo... Jer imamo prečeg posla... Ili i kad dođemo pred njega – imamo prečih misli...

On nije imao i nema... Jer smo mu bili i jesmo najbitniji... Mi izgleda imamo bitnijih od Njega... Šta se može... Takav je život. Takvo je životarenje... Životinjarenje – ipak bi bila pregruba riječ...

A lijep je život, za one koji znaju živjeti. Za one koji dišu punim plućima. Za one koji se znaju nadisati Života. Nadisati Živoga... O, kako je lijep...

Možda i mi jednom vidimo ljepotu...

Jednom? – sutra? – ili, možda bolje prekosutra?

Ali – danas je dan. Danas On sjedi i čeka. Šuti i čeka... Da ušuti buka. Da ugasiš priključke. Da se prestaneš konektirati sa svim i svačim... da prestaneš koketirati... da staviš to brdo koje nosiš na leđima - sa strane... i da nađeš predah pred Njim... Pa da ga pogledaš u oči...

Da mu kažeš – „Utišaj valove Gospodine... Jer me izludiše... I dok mi se sve više čini da mi postaje svejedno... Da sam već utopljen i stopljen... Samo praznina koja hoda pretvarajući se da je nešto... Reci mi tko sam Gospodine... Umiri moje nemire... Rasprši moje sumnje... Oprosti mi moj zaborav Tebe...“

Jer, može li se biti njegova slika ako nismo u njega zagledani? Možeš li biti njegova ikona ako ga ne oslikavaš u sebi... ? Ako On ne prodire u tebe i kroz tebe...?

Ne može se s Bogom živjeti bez Boga. Ma ne možeš živjeti uopće. Ne možeš Boga svjedočiti bez Boga. Ne može se graditi život i svijet bez temelja. Ne možeš dati vjeru koje nemaš. Ne možeš pričati o Onome koga ne poznaješ. Ne možeš prenosići ljubav u Njega ako je nemaš. Ne možeš zapaliti svijet ako sam ne goriš... Ne možeš donijeti nadu, ako si sam beznadan... Ne možeš vjeru prenijeti - malovjerni...

Kažeš – tražim Istinu... Ma Istina ti je došla. Objavila se. Izrekla se. Rekla ti tko je i što je. Umrla je za tebe. I na kraju – pobijedila sve ono što tebe pritišće.

Ne čekaj bolji život – jer ti je već darovan. Nema života izvan Života. Nema puta izvan Puta. Nema istine izvan Istine...

Reći ćeš – ali kako mogu biti siguran? Ma poslušaj glas koji ti kaže – „Kako možeš biti nesiguran? Zar ti treba upaljena svijeća da bi vidio sunčani Dan?“

Samo – možda se bojiš... A što će reći ljudi... A jel se zapitaš što će reći Bog? Zar mi je glas prolaznog i krhkog bitniji od Onog koji je neprolazan i koji sve drži?

Zar sam uzalud tako skupo plaćen da bih se jeftino prodao?

Jer život nije igra... Život je punina koja traži da bude ostvarena. Da bude proživljena...

Jer – jao onom tko se mene zastidi... Jao onom po komu dolaze sablazni...

A blago vama jer su vam imena zapisana na nebesima...

Reći će možda netko – preozbiljno je sve to... Ali – da bi se bilo istinski radosno, mora se istinski ozbiljno i svjesno pristupiti onom najbitnjijem.

A svatko od nas, kao i ovaj svijet očajnički je potreban Boga... Mi vapimo za Bogom... Ovaj svijet vapi za Isusom Nazarećaninom...

A tko će ga ovom svijetu donijeti ako ne čemo mi? Tko će mu pružiti sigurnost ako ne čemo mi? Tko će mu dati istinsku, a ne prizemnu radost, ako ne čemo mi? Mi – katolici, kršćani...

A kako čemo im to dati – ako to nemamo?

Ali – On i dalje čeka... Stoga, malo ušuti... Uđi u tišinu... Prepusti se... Nemoj odmah u galamu... Cijeli svijet galami... Nemoj odmah u ispraznost – cijeli svijet je isprazan... Nemoj odmah u grijeh – cijeli svijet je u grijehu...

Jer – Bog te čeka... Čeka tvoj dolazak... Pridi mu. Sjedni kraj njega... I zagledaj mu se u oči... I budi – iskren... S Njim i sa sobom...

fr. Ivan Marija Tomić, OP

* * * * *

TI ZAZIDALA SI...

Bl. Ozani Kotorskoj

Ti zazidala si vrijeme
u špilju svoga Oca predana biću,
i ono se, kap po kap,
iz stalaktita prolaznosti
prekapljivalo
u stalagmit vječnosti,
lijep
i vidljiv samo
pod mističnim svjetлом.

Ti zazidala si tijelo
u čeliju za se i sebi srodne,
posteći i trapeći se
timarila ga
sve dok nije
postalo neraspadljivo,
kadro činiti čuda,
mirisati Duhom.

Ti zazidala si dušu
da sačuvaš ju i očistiš od ispravnosti svijeta,
djevice, što nutarnjim okom motrila si
Krista,
a ljudi pohrlili k tebi,
jer molila si za njih,
svjetovala ih,
bdjela na zidinama
i njihova
i tvoga
i našega
Grada.

Zdravko Gavran

„ŠTO TRAŽITE ŽIVOGA MEĐU MRTVIMA?“

Jučer: prezren bijaše i odbačen od ljudi. Danas: milijuni kliču - Ti si jedini svet, Ti si jedini Gospodin, Ti si jedini Svevišnji. Jučer: kao janje na klanje odvedoše ga, kao ovca nijema usta svojih ne otvori. Danas: milijuni veličaju Njegovo ime i gromoglasno izgovaraju Njegove riječi. Jučer: uz Raspetog je stajalo svega nekoliko ljudi. Danas: milijuni se klanjaju Njegovu križu. Jučer: kad je izdahnuo tama je nastala po svoj zemlji. Danas: svjetlo u tami svijetli i tama ga ne obuze. Jučer: tišina se nadvila nad Njegov grob. Danas: tisuće crkava diljem svijeta odjekuju pjesmom i zvonjavom. Jučer: žalost, nesloga, zbunjenost i strah obuzeli su Njegove učenike. Danas: radost se vraća ožalošćenima, hrabrost uplašenima, sigurnost zbumjenima, zajedništvo okupljenima oko Njegova stola. Zašto se dogodio ovako nevjerljiv preokret? Odgovor je vrlo jednostavan: zato što je Isus Krist uskrsnuo.

Kad je Sv. Augustin dobio zadatak da propovijeda o uskrsnuću molio je svoga biskupa nekoliko tjedana dopusta da bi se temeljito pripremio za propovijedanje. To znači da je teško propovijedati o uskrsnuću, ali i da je uskrsnuće od presudne važnosti za naš život. „Ako Krist nije uskrsnuo, onda jedimo i pijmo, jer sutra nam je umrijeti”, kaže apostol Pavao. Drugim riječima, ako nema uskrsnuća, preostaje nam smrt koja ljudski život čini bezvrijednim i ispraznim, unatoč svim lijepim trenucima koje smo doživjeli i velikim postignućima koja smo ostvarili.

Znamo da je Bog pokazao ljubav prema čovjeku više puta i na više načina: stvaranjem tako što nam je darovao život; zapovijedima tako što nam je pokazao kako trebamo živjeti ovaj život: uskrsnućem tako što nas je očuvao od propasti i osigurao nam život vječni. Valja zapamtitи: naš Bog je Bog živih, a ne Bog mrtvih, tj. život je Božji dar čovjeku zauvijek, a ne samo na određeno vrijeme. Hoćemo li prihvati ovaj neprocjenjivi dar, ovisi u prvom redu o nama ljudima. Tko vjeruje u Krista, vjeruje da smrt nije posljednja riječ. Tko ne vjeruje u Krista, spotiče se o vlastitu nevjeru, prije ili kasnije, na ovaj ili onaj način.

Kad mu je prijatelj izrazio sućut zbog tragičnog gubitka njegove malene kćeri, veliki je ruski pisac Dostojevski odgovorio: “Dok nisam upoznao Krista i Njegovo Evanelje i ja sam smatrao smrt gubitkom. No

otkako imam sreću poznavati Krista i Njegovo učenje, za mene je smrt povratak. Svoju Sonju nisam izgubio nego sam je vratio Onome koji mi ju je dao tako dragu i kome svi putujemo”.

Međutim, znamo da je smrt potresan događaj. Najpotresnija smrt u povijesti je smrt Isusa Krista. Skinuto s križa Njegovo tijelo nalazi se u grobu. Prema židovskom zakonu, onaj koji je bio raspet nije mogao biti položen u obiteljsku grobnicu zato što se po zakonu smatrao nečistim. To je vrhunac poniženja najvećeg pravednika koji je hodao ovom zemljom. Kamen i zemlja progutali su Krista. Tama je zarobila svjetlo. Čini se da čitav Isusov život pada u zaborav. Čini se kao da nikada nije postojao.

No, Kristov grob je prazan. Snagom Njegova uskrsnuća mjesto smrti i propadanja postalo je znak i svjedočanstvo novog života. Krist nam je pokazao put kojim trebamo ići kako bi smo i mi jednog dana izišli iz svojih grobova. Čovjek koji je s Kristom nosi svoj križ, slama se i konačno uzdiže iz jame vlastitih padova, vlastite patnje i vlastite smrti. Ali samo ako vjeruje, nada se i ljubi.

Danas slavimo Isusovo uskrsnuće i predslavimo naše uskrsnuće. Danas *vjerujemo* da će sve naše slabosti i sva naša trpljenja jednog dana utihnuti pred snagom i radošću susreta s vječnim Bogom i našim bližnjima. Danas s velikom *nadom* gledamo u budućnost bez kraja. Danas smo najviše pozvani da *ljubimo* jedni druge onako kako Bog ljubi nas ljudе - strpljivo i požrtvovno. Danas smo najviše kršćani i zato možemo s punim pouzdanjem reći onima koji još uvijek traže Isusa Krista: «Što tražite Živoga među mrtvima? Nije ovdje, nego uskrsnu!».

fr. Domagoj Augustin Polanščak, OP

ZAHVALE

Zahvaljujemo svima koji su svojim donacijama omogućili tiskanje ovoga broja *Crkve u malom*.

VJERNIČKA RAZMIŠLJANJA

ZRCALO DUŠE

U njima se odražava svačiji svemir; prošlost, sadašnjost, očekivanja i nada. Iz njih možemo iščitati mir ili nemir, povrijedenost ili sigurnost, patnju ili blagostanje. One zrcale sve što se nalazi pred njima, ali su istovremeno prozori prema onome što je u nama.

One mogu i u zlu nazrijeti zrnce dobra, ali mogu i kao koprenom prekrivene dobro ne vidjeti, iako su zdrave.

Raznobojne, uokvirene ili posute pjegicama, mutne ili sjajne, ljudske oči pričaju odvajkada svojemu sugovorniku mnogo više od izgovorenih riječi. Jer izgovorene riječi često su namještene, uštimate prema potrebi, neistinite, iskrivljene ili glumljene. One su produkt usta, za koja je Krist rekao da ne ukalja čovjeka ono što na usta ulazi, već ono što iz njih izlazi (Mt 15,11); nevaljane poput ušiju, koje mogu biti zdrave, a opet gluhe za Riječ.

Kao što naše oči govore o nama, jednako govore i o drugima koji svojim djelima utječu na nas. Oči su stoga i zrcalo nas samih i onih oko nas, ali i prozori u našu dušu, otvorena knjiga koju ne ispisuju slova već nešto duboko, nedokučivo i nemjerljivo ljudskim mjerama. Oko je komadić Božanskog, onog što je čulima nevidljivo, ali opet vidljivo kada uključimo osjetila duše. Oko nije samo organ tjelesnog vida, oko nam daje i duhovni vid, pitanje je samo odabiremo li biti slijepi.

U Propovijedi na Gori Isus kaže "Oko je svjetiljka tijelu. Zato, bude li ti oko zdravo, čitavo će ti tijelo biti u svjetlu. Ali ako ti je oko bolesno, čitavo će ti tijelo biti u tami. Postane li tamom svjetlost koja je u tebi, kolika će biti tama?" (Mt 6, 22.23).

Umivajući lice i ispirući oči, nećemo promijeniti sliku koju odražavaju; ona će ostati jednaka i unatoč slojevima šminke, naočalamama,

zaštitnim maskama ili velu koji prekriva lice. Oči će unatoč svim pokušajima prikrivanja govoriti jesmo li slomljeni, povrijedeni, uplašeni, mirni ili zaljubljeni. One pričaju svoju priču neovisno o našim pokušajima uljepšavanja ili iskrivljavanja Istine jer su oči naša istina same po sebi.

Oči govore više od tisuću riječi, jer znamo da se i ljubav rađa, živi i umire u očima. Kako ne bismo postali kao matoševski jablan, “stranac usred svemira”, pazimo na bistro oko da nas ne odvede u “slijewe daljine ljudskih nemira”.

Ivana Đuras

TRAGOM KRIŽNOG PUTA

“Ova historija jednoga detalja bitke kod Bistrice Lesne napisana je u počast pokojnoga gospodina desetnika Peseka Mate i šestorice mrtvih domobrana drugog bataljuna druge satnije i to: Trdaka Vida, Blažeka Franje, Loberca Štefa, Lovreka Štefa, Pecaka Imbre i Križa Matije, koji su pali kod junačke navale na kotu 313...”

Tako počinje čuvena Krležina zbirka novela *Hrvatski bog Mars*. Ja ne znam jesu li se baš tako zvali nesretni domobrani iz svih ratova koji su nas pregazili, jesu li postojali stvarni ljudi takvih imena, ili su samo izmišljeni likovi u svrhu jedne od bezbroj ratnih priča od kojih baš svaka ima svoj križni put, svoje trnje i kamenje, svoju Golgotu. Ja ipak vjerujem da su stvarni i da ništa nije izmišljeno jer sve je bilo!

Prolazim mirogojskim stazama, zastajkujem kraj humaka i vojničkih grobova. Tišina. Neopisiva tišina u kojoj se tek neznatno, uhu jedva čujno, oglasi pjev nevidljive ptičice. Toliko križeva, toliko imena ljudi kojih više nema, koji su bili i nestali u nekom nedokućivom prostoru, koji ništa više ne mogu reći osim godine svog rođenja i godine svoje smrti, a neki čak ni to. Nikakva glasa, ni šapata. Matoševsko “sve, baš sve je mrtvo”... Gledam sive ploče i beskrajni niz imena. Nasumice zapisujem neka i hvata me neopisiva tuga i težina u grudima. Ivan Mario, star 20 godina, Mato Vidak, star 21 godinu, Richard Schwarz, star 21 godinu, Wilhelm Wasser, star 35 godina, und andere unbekannte Soldaten...; Angelo Veronese, Vito Fanelli e altri caduti per la patria e per gli ideali...; André Pierre, Louis Merle et d’autres morts pour la Patrie et la libération des peuples...

Na osamljenom bijelom križu, za kojeg pouzdano znam da ga Nepoznat Netko često i uporno sklanja, piše “Hrvatski vojnik Mate Šola (1921-1944)”, ali križ još upornije, ubrzano osvane na mjestu s kojeg su Poznati Neki naredili da se “odmah dade ukloniti i sa zemljom sravniti (...), da se izbriše svaki trag njihova postojanja koji bi podsjećali na mrskog okupatora...”.

Mate Šola, ranjen u pluća, umro je u bolnici Sv. Duha od posljedica ranjavanja. Jedan je od tisuća ratnih žrtava, pokopan bez zastave, bez

cvijeća, bez glazbe, bez počasnog plotuna. Kao i svi čije su kosti zdrobljene, preorane, skrivene pod novozasadenim stablima i šikarom.

Čitam imena, sve mladići stari tek nešto više od dvadeset godina i pitam se tko su bili? Studenti, seljaci, umjetnici? Odakle su doputovali i iz kojih su vlakova, uz štropot lokomotiva, izašli na nepoznati peron, na prvu postaju svoga križnoga puta? Tko im je svukao odjeću i navukao vojničku uniformu osudivši ih tako na sasvim izvjesnu smrt? U ime koga i čega? Je li im toga kobnoga jutra dan započeo idilično, uz šalicu kave i mirisno bijelo pecivo, prije nego je stigao poziv smrti? Jesu li se stigli zaljubiti, jesu li imali svoje djevojke, jesu li im pisali pisma, nježna i puna nade i vjere da će brzo biti sve gotovo, da će se vratiti kući, nastaviti tamo gdje su stali i osnovati svoju obitelj, primiti na ruke svoju djecu? Jesu li pisma ikad stigla tamo gdje su trebala stići? Ako jesu, čuva li ih itko, čita li ih ponekad?

Umjesto zlatnoga klasja u polju i jutra koje miriši na kadulju i metvicu - blato i trnje. Udarni kundaka i bičeva, zvižduk rafala. Koža puca, krv se cijedi niz čelo, lice, ruke i noge...

Na koga su ti momci, ta djeca mislila u posljednjem trenutku, koga su zazivali? Majku? Boga? Andjela čuvara koji će ih izvući iz magle, blata, krvi i smrti i uvesti u beskonačnost? Dokle još ići u četveroredima, nijemi, pognuti, u gluhom topotu noćnih kolona, nevino osuđeni na smrt?...

Gospodine Isuse, Ti koji si milosrdan i koji rado praštaš, uvijek iznova, zbog svoje izranjenosti i smrti, oprosti nam svima! I onima koji su preorali naše grobove i zdrobili naše kosti, i ovima čija imena čitam. Za svakoga si od ljudi umro, za svakoga čija su imena i prezimena samo Tebi poznata, a koji su nestali iz sjećanja ljudi, ne pamti ih ni mjesto njihovo! Jer svi smo slijepci, ali s obećanjem da će osvanuti Svetlo Tvoga Uskrsa, Život koji ne zna za smrt.

...Tišina na Mirogoju. Matoševski gordi jablan, taj samac usred svernika, šapće o Životu...

Vjera Mrvelj

TOMO VEREŠ – DOMINIKANSKI SVJETIONIK IZ PANONSKE RAVNICE

U godini u kojoj slavimo osam stoljeća djelovanja dominikanaca na hrvatskim prostorima, prigodno je prisjetiti se svih onih svećenika koji su živjeli i u našem vremenu, a čiji su nam likovi već izblijedjeli, posebno ako nisu bili primarno angažirani u pastoralu. Osobito je važno osvijetliti one dominikance koji su prinosili dominikansku karizmu i bavili se onim područjima koja izdvajaju Red propovjednika od ostalih redovničkih zajednica – a to je okrenutost k filozofsko-teološkom studiju, prijevodima djela velikih filozofa i teologa i otvaranju dijaloga s onima koji drukčije misli ili pak ne vjeruju. Jedan od takvih, koji je obilježio djelovanje dominikanaca na tom području u poslijeratnom razdoblju, tj. nakon II. svjetskog rata pa sve do početka XXI. stoljeća, stvarajući odnosno propovijedajući na razne načine i to uvjetima socijalističkog sustava i službenog ateističkog svjetonazora, bio je Tomo Vereš. Još je bitna jedna Verešova dimenzija – kao što ističemo kod bl. Augustina Kažotića povezivanje Dalmacije i Zagreba, tako je Vereš povezao Vojvodinu odnosno Bačku, jedan isto tako bitan prostor na kojem žive Hrvati, s Zagrebom i matičnom državom.

Tomo Vereš je rođen 24. veljače 1930. godine u Subotici, gdje je završio pučku školu i gimnaziju. U Dominikanski je red stupio 1949. godine u Dubrovniku. Za svećenika je zaređen 1956. godine u francuskom gradu Etiollesu. Filozofiju i teologiju je studirao u Dubrovniku i Saulchoireu u Francuskoj, gdje 1958. postiže licencijat iz teologije, zatim u Freiburgu i Brisgau u Njemačkoj te u Zagrebu, gdje je 1970. na Katoličkom bogoslovnom fakultetu obranio doktorsku disertaciju. Filozofiju je predavao na Dominikanskom filozofsko-teološkom učilištu u Dubrovniku te od 1974. kao redovni sveučilišni profesor na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove u Zagrebu. Od 1975. do 1985. bio je predsjednik

Tajništva za one koji ne vjeruju ondašnje Biskupske konferencije Jugoslavije. U zagrebačkome dominikanskom samostanu bio je samostanski knjižničar punih 30 godina. Pod njegovim je vodstvom samostanska knjižnica "Hijacint Bošković" prerasla u regionalni spomenik kulture s vrijednim knjižnim fondom. Kao predavač sudjelovao je na brojnim međunarodnim kongresima posvećenim proučavanju nauka sv. Alberta Velikog, sv. Tome Akvinskog kao i dijaloga između kršćana i marksista. Dvadeset knjiga koje je Tomo Vereš napisao ili preveo te više stotina bibliografskih jedinica (rasprava, članaka i polemika u domaćim i stranim časopisima i zbornicima) pokazuje široko polje rada na kojem je bio aktivan: od Aristotelove filozofije, zatim filozofije sv. Alberta Velikog i sv. Tome Akvinskog, preko socijalnog nauka Crkve i dijaloga s marksistima sve do pitanja nacionalnih manjina.

Problematizirao je djela Tome Akvinskoga (*Iskonski mislilac*, 1978) ključno pridonijevši proučavanju njegove misli u Hrvatskoj, a osobito se istaknuo prijevodima sv. Tome Akvinskog te sv. Alberta Velikoga. Nastajeći pronaći područje u kojem suprotnosti konvergiraju, poticao je znanstveni dijalog kršćana i marksista, odnosno postavio se u dijaloškoj formi prema marksizmu kao filozofskom sustavu, odbacujući ga kao ideologiju komunističkih sustava (*Pružene ruke: prilozi za dijalog između marksista i kršćana*, 1989). Pisao je i o pitanjima nacionalnih manjina (*Bunjevačko pitanje danas*, 1997) te se je isticao britkim raspravama nekonformističkih stavova o zbivanjima u društvu i Crkvi (*Razmišljanja jednog kršćanina*, 2000).

Izravno je pisao na hrvatskom, mađarskom, njemačkom, francuskom, a njegova su djela u više navrata prevođena na albanski, engleski, slovenski, španjolski i talijanski jezik. Verešov rad nije samo pionirski u pokretanju prevođenja srednjovjekovnih filozofa i teologa na hrvatski jezik, nego i u započinjanju znanstvenog dijaloga kršćana s marksizmom. Zbog njegova prinosa dijalogu između marksista i kršćana cijenili su ga i nekršćani. U tom periodu svoga rada isticao je socijalni nauk Crkve i naučavanje zajedničkog naučitelja sv. Tome Akvinskog. Učitelj Dominikanskog reda fr. Timothy Radcliffe 10. lipnja 2000. promaknuo ga je u "učitelja svete teologije", što je najveće odlikovanje u Dominikanskom redu, koje se dodjeljuje za osobite zasluge na unapređenju znanosti, naročito filozofskih i teoloških.

Preminuo je 9. prosinca 2002. u 73. godini života, 53. redovništva i 47. svećeništva.

U Vojvodini je 2013. ustanovljena nagrada „*Tomo Vereš*“ koja se dodjeljuje za najbolju knjigu u području znanosti i publicistike. To je druga ustanovljena nagrada za knjigu (prva je nagrada „*Emerik Pavić*“) među Hrvatima u Vojvodini. Utemeljio ju je Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata radi nastavljanja pospješivanja sustavnoga pristupa valorizaciji aktualne knjiške produkcije među Hrvatima u Vojvodini. Nagrada je ustanovljena na temelju zaključaka s međunarodnog znanstvenog skupa *Misaona popudbina Tome Vereša* koji se održao u prosincu 2012. godine. U natječaj za nagradu ulaze knjige Hrvata iz Vojvodine, na hrvatskome jeziku, objavljene u Vojvodini, o Hrvatima u Vojvodini, koje su objavljene tijekom tri kalendarske godine koje prethode godini dodjele nagrade, u području znanosti i publicistike.

Zaključujući razmatranje o Tomi Verešu kao poborniku i promicatelju dijaloga, Hrvoje Lasić u članku *Tomo Vereš – promicatelj i zagovornik filozofsko-teološkog dijaloga: uloga i značenje vjere u dijalogu* kaže: „Na temelju vjere u samo jednoga Boga, spoznaje i prihvaćanja postojanja Boga, Stvoritelja neba i zemlje, kojemu sve duguje svoju opstojnost, Vereš započinje svoj dijalog sa sebi sličnima i ravnopravnima, poštujući dostojanstvo i slobodu svake osobe koju ima od najvišeg Bića, Boga. Stoga se neumorno zalagao za međuljudski dijalog, poštujući različita mišljenja svojih sugovornika, ali prihvatajući samo ona koja su utemeljena na činjenicama i Istini, vjerujući da svakog čovjeka jedino Istina može oslobođiti od krivih pogleda na život i svijet i na kraju dovesti do prave spoznaje sebe samog i Boga, koji se objavljuje u čovjekovom umu i u svijetu, svojem stvaralačkom djelu.“

Godine koje su prošle od smrti Tome Vereša pokazale su koliko je međuljudski dijalog utemeljen na činjenici i Istini bio sve manje dobro došao pa otežan i nerijetko nemoguć. Stoga u ovoj godini velikog dominikanskog jubileja molimo dragog Boga i zagovor sv. Dominika za promicatelje otvaranja dijaloga u našem hrvatskom društvu i širenja misli sv. Tome Akvinskog i sv. Alberta Velikog.

Vladislav Hinšt

* * * * *

NAZAREĆANIN

OČI

u beskraju tajanstvenosti
blistaju neobjašnjiva svjetla

GLAS

nebeski sklad
slavi život u pozlati duše

OSMIJEH

s nijansama vječnosti
traži svoj odraz na mome licu

RUKE

savršene kretnje
oblikuju blagoslov

Ivana Talaja

* * * * *

PREPUŠTANJE

pjesma s dna duše
pamti jeku Tvoga hoda
raste u daru bjeline
i širi čestice svjetlosti
u sve oblike ljubavi

pjesma s dna duše
zaljubila se u Nebo
i odletjela

Ivana Talaja

NAŠE PRIČE

ZLATKO KRANJČAR. IN MEMORIAM

Sjećanje na iransku večer

Nalazio sam se na Kaspijskom jezeru kad sam dobio njegov iranski broj. Bio sam blizu završetka biciklističkog putovanja koje je krenulo na njegovim i mojim zagrebačkim Ravnicama, kvartu gdje se nalazi Dalmatinski stadion. Trebao mi je koji dan da skupim hrabrosti i pošaljem SMS velikom Cici. Odgovor je došao nekoliko stotina kilometara biciklom kasnije, na samom kraju putovanja.

Ljeto je 2014., žega briše i posljednje kile s mojeg tijela. Iza mene je 5.100 kilometara biciklom od Zagreba do Teherana. U tim kilometrima skupilo se svakakvih trenutaka. Spavanje u kamionu sa sirijskim izbjeglicama koji su mi, kada je to uistinu trebalo, ponudili hranu i zaklon od noći. Pola litre infuzije prošvercanih iz bolnice od turskih doktora bez kojih vjerojatno ne bih ni mogao završiti putovanje.

Zlatko Cico Kranjčar tada je bio trener u gradu Isfahanu, klubu Sepahanu kojeg su prije vodili Stanko Poklepović i Luka Bonačić, a nakon njega i Igor Štimac pa onda opet Cico. Preko svojih kontakata iz Zagreba nabavio sam njegov iranski broj. Tada sam još bio na putu, na Kaspijskom jezeru gdje sam uhvatio malo ravnog tla prije konačnog uspona na planine iznad Teherana. Nisam imao snage poslati poruku jer što ako ne uspijem završiti tih zadnjih nekoliko stotina kilometara, kako bih mu to objasnio.

SMS poruka i telefonski poziv

- Gospodine Kranjčar, upravo sam završio veliko putovanje od 5.100 km od Zagreba do Teherana s biciklom. Provest ću nekoliko dana u

Isfahanu oko 29. kada imate gradski derbi. Ako imate vremena, volio bih se upoznati i čuti vaše viđenje o životu u Iranu. Sportski pozdrav! - napisao sam.

Oko tog datuma sam uistinu došao u njegov Isfahan gdje je trener bio već nekoliko godina. Bio je daleko od očiju domaće javnosti, ali opet s takvom reputacijom da se svaka njegova izjava prenosila naširoko po Hrvatskoj. Svakako mu se nisam javljaо kao novinar, niti sam se kao takav predstavljaо. Htio sam samo čuti njegov život, kako provodi dane, popričati zajedničkim jezikom s čovjekom koјeg nisam nikada nisam upoznaо, a opet sam toliko čuo, čitao i video.

Nije odgovorio na moju prethodnu poruku sve do tog dana. Oko sedam ujutro zakoračio sam na Naghshe Jahan trg ili kraće poznat kao Imamov trg. Po nekim izvorima i drugi najveći trg na svijetu, nakon onog pekinškog. Imao sam sreću da sam došao tako rano, uhvatio sam dušu tog ogromnog zdanja dok je bilo pusto, bez domaćih prodavača i malobrojnih znatiželjnih putnika. Javio se pozivom i pozvao sutradan na ručak u hotel Asemah.

Susret s Cicom i ekipom

Dočekao me u predvorju hotela. Sjedio je tamo sa stručnim stožerom, mahom ljudi iz naših krajeva, Hrvata i Slovenaca koji su bili pomoćni treneri i fizioterapeuti. Oprostit će mi što ih ne spominjem imenom, uzbudjenje susreta s velikim Cicom je bilo preveliko, premda su oni bili veliki dio njega.

Kolege iz Slovenije su mi pričali kako su na Svjetskom prvenstvu u Južnoafričkoj republici u stožeru reprezentacije, gdje su se su pripremali, doživjeli dolazak dvojice Slovenaca biciklom od rodne grude do mjesta gdje su igrači bili smješteni. Oduševljeni njihovom pričom, ugostili su ih u kampu reprezentacije, mala stvar nakon tako velikog afričkog putovanja.

U tih prvih sat vremena, više pitanja je postavljao Cico, nego ja. Bio je iskreno zainteresiran za putovanje, od fizičke pripreme i spreme do načina prehrane. Nastavili smo razgovor na zadnjem katu hotela gdje je bio poslužen švedski stol. Kada čovjek vozi bicikl, nikako da osjeti sitost, premda izgleda kao kost i koža. Cico me, moram priznati, krajičkom oka

malо čudno pogledao kada je vidio kako sam vratio pretrpan tanjur, dok su njegovi igrači ipak puno skromnije grabili. Pretpostavio sam da je to zbog toga što navečer igraju gradski derbi, ali ubrzo sam shvatio kako je to zapravo bilo samo predjelo. Cico se nasmijao i pozvao me da odem uzeti još kada je došlo glavno jelo. Ostali smo gotovo sami u restoranu dok sam uzeo još dva ili tri deserta, tko će ga još znati.

Purger kao zagrebačka riječ za gospodina i g. Kranjčara

Rekao je neke stvari o Dinamu toliko otvoreno i jasno svakom pravom navijaču Dinama, da ih danas ne bih ponavljaо, kao što nisam ni tada. Bio je to jedan privatni razgovor, a njegovi stavovi su se poklapali s onime što je javno govorio, samo ih je tada možda malo preciznije definirao.

Pričali smo o svjetskom prvenstvu 2006., Dinamu u devedesetima i zagrebačkoj razmaženoj publici. Ugodan za razgovor, strpljiv s mojoim prehranom i sretan što smo podijelili ovo iskustvo, premda je meni sva-kako značilo više. Nije to bio samo ručak, nego i večernji snovi s kojim sam ispunio dušu.

Kruna sportskog podviga kojeg sam mogao podijeliti s nekim tko će ga znati cijeniti, ali i s onime tko je pokazao istinski interes. Bili smo kolege sportaši, makar za taj jedan dan. Napokon sam ostvario dječački san, postao sam sportaš koji dijeli prostoriju s Cicom. Nije to bilo na Dinamovom stadionu, zagrebačkim Ravnicama, kako sam to zamišljao kao dječak. Nego negdje daleko od tog svijeta, usred ničega, gdje smo bili samo on i ja te lijepa i ljudima bogata iranska zemlja.

Cico je kulturološki posve odgovarao Iranu. Gospodin u Zagrebu nije mogao loše proći u Iranu, zemlji gdje civilizacija postoji tisućama godina. Tamo gdje postoji određena bliskost među ljudima, makar i strancima, nezamisliva za zapadni svijet gdje postoji nelagoda pri susretu s nečim novim. Tamo su stranci kao dva prijatelja koji se ponovno vide nakon dugo vremena. Tako smo se Cico i ja vidjeli tamo po prvi i posljednji put, ali zapravo je osjećaj bio kao da se znamo oduvijek i kao da ćemo prijatelji ostati.

Sportski pozdrav

Pozvao me na gradski derbi, no nažalost nisam mogao doći. Tražio je da mu se javim prije nego poletim iz Teherana i potvrdim je li sve u redu. Ako negdje zapne, pomoći će. Javio sam mu se porukom.

- Pozdrav Cico s aerodroma u Teheranu. Bicikl je spakiran i spreman za let. Nisam stigao pogledati utakmicu, ali video sam da je završilo neriješeno. Sretno u sljedećim utakmicama i hvala još jednom na druženju s kojim se putovanje dodatno obogatilo, napisao sam.

Zvao je, zaželio sretan put i zahvalio na susretu kao gospodin. Sada je red na meni da zaželim sretan put.

Dragi Cico, hvala ti što si bio gospodin. Purger. Sretan ti put, neka ti je laka maksimirska zemlja. Nadam se da ćemo se jednom opet sresti, nešto pojesti i porazgovarati o Dinamu kao nekad.

Sportski pozdrav,

Marko Matijević

* * * * *

OD IZGONA DO USKRSA

O ti, grješna dušo prevarena,
iz Edenskog vrta protjerana,
što sad zdvajaš razdijeljena,
od idealu otrgnuta, po idolu zarobljena!

Sada jadna lutaš ovim svijetom,
carstvom palog svjetlonoše,
sasvim nedorasla lukavosti
tog napasnika, lašca i zlonoše.

Zlosretnik ti zamagljuje spoznaju
o krhkosti sadašnjeg i vrijednosti vječnog,
a tijelo ti u ugodu i neposluh meće
i šapće: "Uzmi sve što život ti nameće!"

Na pijedestal, namjesto Boga,
stavlja tebe, znanje i mudrost tvoju,
uvjerava te kako je u bogatstvu sreća
i sva ti kraljevstva svijeta obeća.

Na rub provalije te dovede,
kaže ti da skočiš, naum svoj da provede,
tvrdi da spasa nema ti više,
da zbog velikog grijeha tvoga
odbačen si zauvijek od Tvorca svoga.

Kad se osvijestiš, shvatiš
da za ono malo užitka što ti pruži
ostade samo pusto trnje
na tvojoj ocvaloj i uvenuloj ruži.

Odjednom svjetlo vječne Mudrosti zasja,
otjera lašca u kome istine nema,
te se ljubav tvoja, dušo, opet svome Bogu vine
i kliče: "O kako velik si, moj Gospodine!"

Milivoj Dominić

S TOBOM SAM

– Hajde, Hrvoje, diži se, idemo krug po kvartu! – pokušavala sam nagovoriti supruga koji se već dobra dva sata svađao sam sa sobom potkrepljujući to hrpom nepovezanih riječi i žustro kližući prstom po ekranu novog Smartfona.

– Ne idem ja nikamo. Danas ih ima osamstdvadeset dvoje. Dvadeset troje ih je otišlo Bogu predočiti račune, a ovi oko nas, što nam zamagljuju oči obećavanjima, slažu nekretnine oko sebe za tri generacije...

– Dva mjeseca nisi zraka udahnuo. Krug bez kontakata i povratak, hajde! – prekinula sam svakodnevnu žalopojku, oglušila se na dnevni izvještaj. Svaki dan ista predstava, s iste pozornice, dobrano ulegnute fotografije.

– Treba biti informiran... pišem osvrt na jučerašnji članak Ministarstvu gospodarstva. Zamisli...

– Znaš što?! Od te informiranosti i tvog dopisivanja samo me boli glava. Što imam od toga? Što ti imaš od toga? Pišeš možda kolumnu za koji list, knjigu iz privrednog kriminala, spremаш se okupiti novu stranku da se konačno bori za boljatik malog čovjeka?

– Zbog toga je moj sin otišao van. Zbog ovih pljačkaša! Nitko nikome ne odgovara!

– I moj. Ostali smo samo ti i ja. O meni moraš voditi računa, a ne trošiti energiju na te, te... – tražila sam najprikladniju riječ... – hoštapljere! Otkad si otišao u mirovinu, sasvim si drugi čovjek. Ostavi taj mobitel, idemo prošetati.

– Jaaaa?! Varaš se draga moja, sad imam vremena da se uključim u pokret... za... kako bih to najbolje objasnili... znam! Za spas ove pokradene države. Nemam vremena za van, a i da hoću, ne mogu, želudac mi nešto vrti –izvlačio se on slažući grimasu na licu te rukom češkajući nabubreni trbuh.

– Je, od čvaraka u rano jutro, špekeca i pola kruha. Jesi u mirovini, ali ipak?! Pokreni se, ne budi stari hipohondrični deda! Što ti možeš tim velikim facama? – pojačala sam ton osjećajući kako napetost raste u meni.

– Svi ćemo jednom podastrijeti račune, a do tada živi! Ostavi brojke...

umorna sam više od, od... – riječ mi se odjednom izgubila. Ne znam je li to bilo zbog godina ili ne, ali

mi se u zadnje vrijeme češće događalo. Nisam mogla naći prikladnu riječ pa sam samo odmahnula rukom. – Čeka nas generalka pred Uskrs. Kompletna generalka! – uzviknula sam prijetećim tonom poput kakvog utjerivača kamata na neizvršene obveze.

– Napiši popis što trebaš. Dok se vratiš budem usisao. U šetnju kad se cijepim jer je istraživanje pokazalo višestruko povećanje antitijela nakon 2. doze cjepiva. Onda mogu i u Irsku, Beri i unuku, snahi... nikoga ne vidim..., a Luka je na drugom kraju grada ko da je i on u Irskoj...

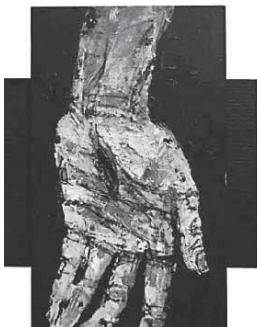
– Luka vodi računa o nama, o tebi koji se bojiš izići van zbog moguće zaraze, ko da su virusi skakavci... sačekuješ ga u rukavicama i bocom dezinficijensa pa se čudiš što ga nema...

– Može doći ispred kuće, ja s prozora...

Izletjela sam iz kuće stavljajući masku na lice. Prevršio je svaku mjeru sa svojim strahom, usporenošću, usmjeravanjem pažnje na događanja na koja nisi mogao utjecati... Vijesti ujutro, u podne, uvečer. Praćenje podataka u pandemiji, političkih prepucavanje, označavanje potresa na karti svijeta... Želudac, kičma, kurje oči... zaborav... PTP od potresa... što sve nije nabrajao... Ipak razumijem... sve se posložilo: mirovina, godine, jedan sin otišao u tuđu zemlju, a drugog nit ne vidiš... mati mu otišla Bogu, ostavinska, okršaj sa sestrom... kaže, prevarila ga... vlastita sestra... prekid odnosa.

Božeee, daj mi hrabrosti da promijenim ono što se može promjeniti!...

Toga popodneva pogled mi se zaustavi na rascvjetaloj krošnji

japanske šljive koja je bujala od mnoštva malenih cvjetova čije latice kao da si umočio u razvodnjeno rujno vino... Nijanse ružičaste boje blažile su moje uzavrele osjećaje... Opojni miris cvjetova uvlačio mi se u nosnice budeći u meni život za koji mi se ponekad činilo da je sasvim zamro... da je nestao, utopio se u svakodnevnoj rutini i prekinutim odnosima unutar obitelji. Zastala sam, zatvorila oči, svakom porom sam udisala strujanje života. Nutrina mi je bila prepuna naplavina vanjskog svijeta... otežana... Virus je i nije trebao dotaknuti. Bila je načeta. Udisala sam slatkasti miris proljeća, ispuštajući talog nepotrebnih tereta koje sam nosila. U tom mirisu osjetim čvrsto utkanu ljubav Stvoritelja. Duboko udahnem... Jesam li ipak živa?

Kako vrijeme brzo prolazi. Kao da je jučer bio Božić, svi naši dogovori.... Jesmo li kakve pomake napravili? Jesmo li nešto naučili o krhkosti našeg bića? O majušnosti?! Spoznali možda snagu unutarnjeg bića? Zatvorili smo se izvana, a nismo se otključali iznutra.

Početak ožujka. Korizma. S mojim ciljevima postavljenim na početku tog milosnog vremena u kojem se trudimo više čuti druge, a osluškivati sebe, osrednje sam se nosila. Najbolja sam bila u izbacivanju slatkiša. O čišćenju da i ne govorimo!!!

Svaki dan popodne napravim veliki krug brzog hodanja po kvartu. Pokušavam otpustiti misli svake vrste i zaroniti unutar sebe, pronaći sponu s Onim iz kojeg je sve proisteklo. Želja da to napravim s Hrvjem nije se još ostvarila. Stalno je bio u različitim polemikama preko internetskih veza. Uspješno sam brojila svaki put deset tisuća koraka jer je to bilo za dobnu skupinu kojoj sam pripadala, žene do šezdeset godina. Je, dobro je to za srce koje mi je bilo pod stresom, zapravo, čitav moj organizam borio se s različitim neprijateljima.

Teška srca okrenem broj šogorice. – Ja sam – kažem. – Moramo razgovarati.

– Doviđenja – odreže ona. – Biiippp...

Prije se nisam osvrtala na riječi, čak na neke postupke, a sada me sve gađa ravno u srce... Što mi se to događalo?!

Molim više nego ikad, ali ne pomaže uvijek... Mozak je na jednoj strani, a riječi na drugoj... Trudim se koliko god mogu prijeći preko,

preskočiti prepreku, jesmo li kršćani ili nismo... ali, brate, spotičeš se, vrtiš u krug. Kršćani ja i kršćani oni. Svijet kršćana... *svijet pamti pa vradi*. Ej, kažem sama sebi, kamo si krenula?! Ostavi te misli i pravilno diši...

Bože moj, daj mi snage da prihvatom ono što se ne može promijeniti...

Skoro zaboravih još jednu važnu odluku... flaster na usta. Bez seciranja, ironije... suvišnih riječi...

– Djeca, unuk...snahe... i meni su falili više nego što sam htjela primznati...

Odmahnem glavom u svom monologu i kao da me netko transportirao, ugledah da se nalazim na točki odakle sam krenula.

– Ines, kamo? – zaustavila me susjeda Zora ispred naše kuće koja je dijelila zajednički zid s njezinom. Izmijenili smo nekoliko rečenica na pristojnoj udaljenosti. I taman kad sam htjela pogledati koliko sam koraka napravila, začujem:

– Idem u nabavu, čula sam da se prazne police, histerija započela...

– Ne znam o čemu... – zbumjeno sam odgovorila.

– Kak ti to Hrvoje nije izreferiral? Treći val... mi smo ipak ljudi u godinama.

Odmahnula sam rukom dok mi je pogled privukao nestvarni prizor. Hrpa starog namještaja, dasaka, stiropora i koječega drugog bila je naslonjena na zajedničku ogradu koja se već naginjala od tereta. Nije to bilo prvi put.

– Zora, čekaj! – viknula sam za njom.

– Žurim! – zastala je okrenuvši se prema meni. – Oprosti, samo do sutra, proljetno čišćenje. – slegnula je ramenima.

– Ograda će puknuti.

– Ne brini, rekla sam tvom mužu da zna, a mom da presloži. Moram ići, ne brini – mahnula mi je i nastavila dalje.

Zaledila sam se na tren, a onda sam jurnula prema svojim vratima, upala u kuću i skidajući masku povikala: – Hrvojeee?!

– Gdje gori? – začula sam i vidjela kako je kao oparen skočio iz fotelje i stao razvlačiti kabel od usisivača.

– Ispred kuće. S prozora se vidi. Očito s tvojim blagoslovom.

– Aaaa tooo – odmahnuo je rukom. – Kaj, sutra će otpelati – petljao je po usisivaču, a onda zaustavio program na televiziji. U meni je počelo titrati. Pritisnula sam srce: *Ne sedam, nego sedamdeset sedam... puta... sedamdeset sedam puta...* ponavljala sam u transu... a onda se na molitvi napravila pukotina...

– Ti doma i niš se ne brineš?! – povikala sam histeričnim glasom.

– A ti paničariš bespotrebno.

– Naravno, i kad zalijevaju svoj vrt, a nama ide voda isto je uzrujavaće bez razloga? Kad nam njihov pas grebe po vratima, kada poslije popravka njihovog krova nama curi... Sve je to bez razloga?!

– Daaaj, Ines, preuveličavaš.

– Tko mi soli pamet?! Ha!

Uzrujavam se za moj mali svijet.

Tražim zraka u njemu, održavanje
riječi, časti... biti časnim čovjekom...

A ti se uzrujavaš za svijet na koji ne
možeš utjecati jer taj svijet nikad nije nje-
govao istinu i pravdu nego zgrabi što možeš,
što prije to bolje... Uredi naš mali svijet, koliko
ti puta govorima... što se dogovorimo, ispo-
štuj...

– Zbog takvih muljatora je moj sin otišao
van.

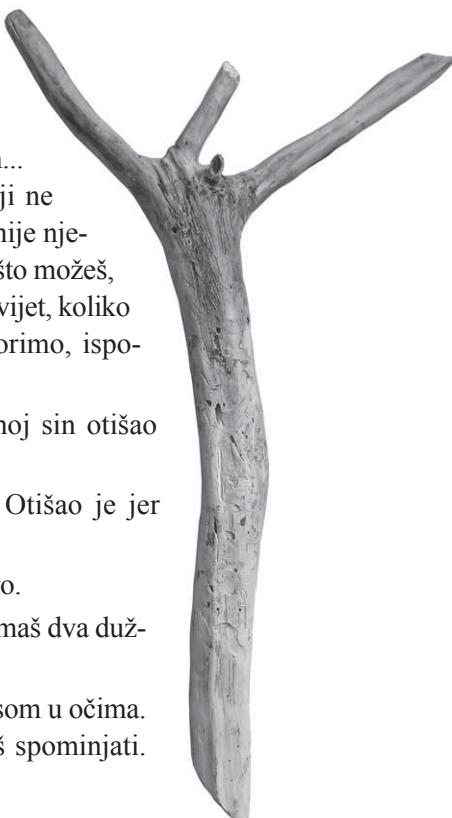
– Kak možeš tako govoriti? Otišao je jer
imamo dugove, tvoje dugove.

– Nisam kriv što je čovjek umro.

– Naravno, nisi ni kriv što još imaš dva duž-
nika.

– I što još? – gledao me s prkosom u očima.

– Ines, obećala si mi da ih nećeš spominjati.
Daj, što te spopalo?

Pogledala sam ga. Ima pravo. Stavih ruku na usta ispuštajući nerazumljive glasove. – Mmmmm...

– Što ti je sad? – iščudavao se Hrvoje.

– Mmmmm – tulila sam čvrsto držeći čeljust da ne izleti koja riječ poput zlokobne ptice rugalice. Nije moj muž znao za obećanje dano Bogu. Nije ni trebao znati. I dok sam tako držala čeljust stvarajući udubine do samih kostiju, vrteći se u krug po dnevnom, moje misli nisam mogla zadržati ni molitvama. Riječi su pucale, a misli su rovarile poput gladnih sveždera... Uhvati što možeš šćepati, dohvati!... Poslastica je bila ključna riječ, udarna, verbalna batina...

Da, nije on kriv što je pomogao prijateljima... bivšim prijateljima... sad mi otplaćujemo ratu umrlog prijatelja i svaki dan se nadamo ne bi li se bivši prijatelji kojim čudom sjetili svoga duga... nije ni on kriv što su djeca tako brzo odrasla i otišla... otišla su nekako u isto vrijeme kad je otišla i *ona, svekrva*, pokoj joj duši... spasila je sebe i mene, ali opet... kuća se odjednom ispraznila... bolno... svaki dan isti raspored, ista slika, isti ton... pretvaram se u računalo... zbroji, oduzmi, pomnoži... na poslu ostani devet, deset sati, a poslije pravi listu za dućan... označi male popravke... štedi za put u Dublin... odvajaj za zube... za posmrtno, štedi preko tjedna... kome priznati da osrednja plaća s trajnom dužničkom ratom i mirovinu nisu dosta za život... Hrvoje to nije shvaćao... njemu ništa nije trebalo... nek su djeca živa i zdrava i to je to... *njoj* se nikad nije usudio riječ reći... je li imao pravo?... je li to bilo u redu?...

Bože daj mi mudrosti da razlikujem ono što mogu promijeniti od onoga što ne mogu!!!...

Čeljust me je boljela... rovači su utihnuli... maknula sam ruku...

Duboko sam udahnula.

Hrvoje sjedne do mene. – Oprosti, jesi dobro? – rekao je stavivši ruku na moja ramena. – Je, pravi sam umirovljenik... priznajem.

Kimnula sam glavom. Njegova izjava me iznenadila. Ruke su mu bile tople... Zaboravila sam kako je to.

– Stavio si na mene teret i nisi me štitio kad si trebao.

– Oprosti, pogriješio sam i to sam ti već rekao. Mislio sam da si prešla preko toga.

– I jesam, ali kad te ovako vidim opet ležernog i isključenog sve mi se vradi. Pokoj joj duši, valjda je sada sretna. Stalno je zanovijetala.

– Stari ljudi, što će drugo nego mrmlijati na sve i svih.

– Tvoja sestra ne misli tako. Poklopila mi je slušalicu.

– Mmmm... – Opet sam dograbila vlastitu čeljust. Stisnula sam je poput najlućeg neprijatelja... Hrvojeva ruka me grlila... Rovači su se gostili pljenom... rastezali ga, mrcvarili, častili se...

– Poklopila mi je slu-ša-li-cuuu – tulila sam.

– Nesretna žena... nesretni ljudi sude drugima – mudro će moj muž.

Odjednom se na televiziji uključi program. Mlada novinarka je izvještavala: „Do jučer je u Hrvatskoj preminulo 5. 670 osoba od zaraze virusom Covid-19, u svijetu h je umrlo 2.613.060, a po procijepljenošći smo na trećem mjestu s dna ljestvice!“

Suze su mi tekle. Pustim čeljust. Što je s virusom od kojeg umire čovjek bez obzira na dob, starost, zdravlje... umire, a živi. Virus koji se zove Ja i Ja... koji ponižava, slama, pamti, vraća...

Gospodine, gdje su moja snaga i hrabrost?

Hrvoje me opet zagrlio. – Ineska, sve bu dobro – poput daška, nježnog i toplog, došlo je do mene tako tiko da sam se priupitala jel uopće izrečeno. Oči su mu bile blage i sjajne.

Dovoljno da me istog trena, meko, nevidljivo, a toliko osjetilno, opipljivo tkanje ogrnulo.

Zagledam se kroz prozor. Smeće je još stajalo. Privuče mi pogled nježna, nevelika krošnja trešnje čije su grane bile posute malim, zelenim pupovima. Pri vrhu se nalazilo gnijezdo. Grane su se blago savijala, a ptičji dom se s njima ljaljao. Jesmo li mi u tom gnijezdu? Hoćemo li ispasti?...

Niste sami! Ne bojte se!, odjekne mi u mislima: *Ja sam s vama do svršetka svijeta!*

Subota večer... tiha misa samo što nije počela...

– Prosim vas, budete mi napravila mesta? – ljubazno me zamolila gospođa. – Znate, tu već sjedim dvadeset i više let. Nemojte se srditi.

Pogledala sam je u nevjerici i otišla u novi red. Još tri tjedna do Uskrsa. Šećem svaki dan ali bez mjerača koraka. Jednom tjedno i Hrvoja izvučem iako se cijepio. Sad mu smeta trn u peti. Napravi stotinjak koraka pa me čeka na klupi. Prije par dana našla sam ga sasvim ozarenog. Mahao je svojim mobitelom i uzvikivao: – Konačno ih razotkrivaju... Uhljebarij...

Gledam krošnje stabala koje se kite novim izdancima i cvjetovima na mirisnim haljinama proljeća, a nebo, u optičkoj varci kretanja, navlači otvoreniće, jasnije nijanse plave, sive, bijele... Udišem punim plućima. Živa sam.

Smeće još susjeda nije odvezla. Šogorica je podigla oko sebe neprobojni zid. Bero iz Dublina šalje novce, a Luka stalno pita što treba i zna navratiti. Propisno nosi masku i rukavice kada razgovara s ocem. Tak je, kak je!

Virus nije obuzdan. Dobro je vrijeme izabrao. Korizmu! Želim da Čovjek bude „virus“ dobrote i ljubavi... takav da prožima sve ljudе... da odbacimo oholost i veličine kao što odbacujemo štetne tvari E-brojeva.

– Hrvoje, jesи napravio reda u šupi?

– Budem sutra, polako... sad imam vremena za sve, mirovina i nije tako loša – nasmijao se ustajući sa svog omiljenog mjesta.

Još dva tjedna do Uskrsa. Ma neee! Uskrs je započeo onog trena kad sam poput prvašića počela sebi ponavljati rečenicu da bih je, naravno, bolje provodila u djelu:

Najveću zapovijed vam dajem: Ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio.

Na taj način sam, ne uvijek i lako, oslobađala prostor u sebi da bi *On* imao više mjesta. Što je imao više mjesta, dulje je ostajao...

Moj korak bivao je poletniji... jer, ako *Bog* živi u meni ja drugom čovjeku ne mogu biti ništa drugo već LJUBAV.

Koračala sam po životnoj stazi satkanoj od latica koje su je poput svadbenih konfeta prekrivale.

Maja Brajko-Livaković

* * * * *

OPET SAM, BOŽE

Opet sam u tuzi zapela, Bože
 Opet me hvata nekakva fjaka
 Vani kiša, kiša u duši
 Osjećam da nisam više jaka.

Gledam u nebo, al' sve je tmurno
 Oblaci samo u daljini se vuku
 Nešto me stišće i dolje vuče
 A htjela bih gore podići ruku.

Opet sam pala al' ne brini, Oče
 Obećah nekoć Tebi i sebi
 Kad bude teško, kad padnem u tminu
 Ja sve ču predat Tebi i Sinu.

Isus mome i Sinu Tvome
 Što slabe diže i vraća iz tame
 Krv Njegova na križu prolivena
 Za otkupljenje pala je i za me.

Slavica Mičić

* * * * *

NAS DVOJE

u bistrini molitve
 u produženoj šetnji čežnje
 riječi imaju glas ljubavi
 a pogled nijanse blagoslova

sva sam od neba i prozračnosti
 jer
 nas dvoje
 opet
 umnažamo radost

Isus i ja

Ivana Talaja

ČOVJEK SA SJEKIROM

Potrošačko društvo me prisililo misliti da se položaj i vrijednost u zajednici, između ostalog, sastoji i u automobilu, pa sam ga kupio. Da samo kupio! Glancao sam danomice taj lakirani lim ispred kuće u ulici u kojoj sam odrastao. Neka vide ljudi tko im stanuje ispred nosa. Nek se zna da to više nije onaj mali u kratkim hlačicama koji je znao zapitkivati ljudе: „Striček koliko je sati?“

Uživajući samodopadno u glancanju automobila, primijetio sam jednog od prolaznika tek nakon što me zamolio za šibice kako bi pripalio cigaretu.

- Može upaljač ?, upitah
- Svejedno., odgovorio je.

Obrazi nam se skoro dodirnuše... Ma nemoguće... Vidio sam pred sobom starijeg čovjeka u kariranom odijelu sa čistom košuljom i kravatom... Zbilja nemoguće! Naime...

Živio sam u ulici s malim kućama u nizu koje su bile tek odvojene vrtovima. Rekli bi stručnjaci – kuće zagrebačke moderne arhitekture. Naše kuće u ulici još nisu imale centralno grijanje, nego peći na drva i ugljen. Na tim se pećima i kuhalo i grijalo prostorije. Posebno su bile dobre stare kaljeve peći za grijanje prostorija. Trebalo je u ljeti pripremati ogrjev za zimu. Na Kvatriću su bili parkirani pilari koji su na poziv dolazili ispiliti drva, ali onda je trebalo to iscijepati na manje kladice koje mogu stati u naše peći. Dok bijah klinac, našom ulicom bi početkom ili krajem ljeta prolazio mlad čovjek sa sjekirom na ramenima. Išao bi od kuće do kuće zapitkujući je li domaćini trebaju pomoći u cijepanju drva. Obično se polako vukao iza pilara, jer tek iza njihova piljenja bi nastupao on sa sjekirom.

Svi su mu susjedi obično davali posao. Vjerojatno im se smilio u onako polupoderanim hlačama i zakrpanom sakou. Mi djeca smo ga se bojali radi sjekire koju je uviјek nosio na desnom ramenu. Obično je dolazio u isto vrijeme godine i kod nas je cijepao drva. Jednom sam ga promatrao s prozora sakriven iza zavjese. Moja bi ga baka odvela do hrpe ispiljenih drvenih klada koje je trebalo iscijepati. On je, mislim da su ga zvali Miško, tada skidao kaput prošaran zakrpama. Ispod kaputa ukazala

se poderana potkošulja. Prenda je radio fizičke poslove, nije bio neki atleta. Pri svakom udarcu sjekicom, podrhtavalo mu je čitavo tijelo, a kapi znoja samo su se množile. Okrenuo se mojoj baki i rekao:

- Do pol dva bu gotovo, gospica. Ak morem dobiti objed, bum jeftiniji.

Dobio je objed. Moja baka je dobro znala da čovjek ne može raditi ako ne jede. Opet sam ga promatrao iza zavjesa. Prije negoli je počeo jesti, malo se ogledao oko sebe, a potom se prekrižio. Učinio je to s nekom nelagodom kao da se boji ili srami. Nama na čelu nije pisalo da i mi prije jela isto tako znakom križa zahvaljujemo Bogu na darovima, a on se valjda bojao da ne izgubi posao. Kakva čudna vremena su to bila ! No, dobro se sjećam da ga se iza toga više nisam bojao.

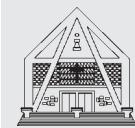
Kako to već u životu biva, jedne godine više nije došao. Niti kasnijih godina. Jednostavno, više ga nije bilo u našoj ulici. Barem ga ja nisam viđao.

A sada, siguran sam, sada je taj isti čovjek stajao pred mnom u elegantnom odijelu s upaljenom cigaretom. Naravno, bez sjekire. Postarao se, ali sam ga svejedno mogao prepoznati. Čak je na isti način pušio cigaretu kao i ono nekoć kada je kod nas cijepao drva, i zapalio cigaretu nakon bakina ručka. Nisam izdržao te rekoh:

- Znate, ja vas se sjećam. I to dobro. Cijepali ste nam drva... nekoliko godina uzastopce. I našim susjedima. Onda ste odjednom nestali... Sjetili ste me djetinjstva. Zvali su vas Miško, ali mi smo govorili da ide onaj naš sa sjekicom... Pa dođite na jednu čašicu. Korizma je prošla. Gdje ste sada? Što radite?

- Oprostite - prozbori čovjek kojeg sam ja nazvao Miško – vi ste danas već peti koji me zove na čašicu... Moram vam reći da ja kod vas nisam cijepao drva. Niti kod vaši susjeda... To je radio moj stariji brat. Ja sam do nedavno živio u Argentini. Sada sam došao bratu Mišku... na sprovod. Obavijestile su me časne sestre da je preminuo. Bio im je domar. Kod njih je proveo posljednje dane života. Sve su mi ispričale gdje je bio i što je sve radio u mладости... Samo sam želio prošetati tim ulicama gdje je moj brat Miško prolazio i radio, zarađujući za život cijepajući drva. Nas dvojica smo već u mладости otisli svaki na svoju stranu u potrazi za kruhom.

Krešimir Tičić

IZ ŽIVOTA NAŠE ŽUPE

800. OBLJETNICA DOLASKA DOMINIKANACA NA HRVATSKE PROSTORE

Na blagdan sv. Tome Akvinskoga, dominikanca i Crkvenog naučitelja, u četvrtak 28. siječnja Hrvatska dominikanska provincija svečanim misnim slavlјem u 19 sati u dominikanskoj crkvi Kraljice sv. Krunice u Zagrebu započela je obilježavanje 800. obljetnice dolaska dominikanaca na hrvatske prostore. Misno slavlje predvodio je apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj mons. Giorgio Lingua.

U prigodnoj propovijedi nadbiskup Lingua istaknuo je kako je počašćen što je pozvan s dominikancima proslaviti blagdan svetog Tome Akvinskog u godini u kojoj Red propovjednika slavi 800. godišnjicu „rođenja za nebo“ svoga utemeljitelja, sv. Dominika, i 800. godišnjicu dolaska dominikanaca na hrvatske prostore te koliko je njihova nazočnost na ovim prostorima bila značajna tijekom stoljeća.

Oslanjajući se na prvo čitanje, na početku propovijedi mons. Lingua istaknuo je kako se Pavao u Korintu susreo s filozofima i učenjacima, s kojima se nije mogao mjeriti u poznавању znanosti, ali je poznavao korijen mudrosti – Raspetoga Krista. A On ima „odgovore na najteža pitanja koja ljudi mogu imati, na pitanja koja nemaju objašnjenje“, rekao je Nuncij.

Osobito je istaknuo da se u izvoru mudrosti nalaze i odgovori na pitanja „Zašto patnja?“, „Zašto bol i patnja nevinih?“ te „Kako možemo reći da je Bog ljubav ako dopušta patnju onih koji nisu počinili nikakvo zlo?“. Osvrćući se na prošlu godinu i brojne nedrače koje su pogodile cijeli svijet te nedavne potrese koji su pogodili Zagreb, a osobito Petrinju, Sisak, Glinu i okolna sela, nuncij Lingua istaknuo je kako „samo Kristov križ može dati odgovor na bol pravednika“ te da „otajstvo križa osvjetjava naš život“.

U svojoj muci i smrti na križu Krist je iskusio svaki aspekt boli – tjelesne i moralne, naglasio je Nadbiskup, istaknuvši kako „njegova smrt nije bila kraj svega, bila je početak novog života“ i zato je „On postao odgovor na svaki naš ‘zašto?’ koji nema odgovora“. Njegova smrt na križu bila je čin predanja i, iako okrutna i nemilosrdna, postala je činom ljubavi, zaključio je mons. Lingua. Da bismo ljubili, potrebna nam je inteligencija vjere, koja nadilazi razum i koja se temelji na Božjoj sili – snazi ljubavi, naglasio je mons. Lingua. Snaga Raspetoga je snaga ljubavi, istaknuo je Nuncij.

Osvrnuvši se na sv. Tomu Akvinskog koji je „odgojio naraštaje kršćanskih mislilaca“ i koji je „obdaren velikom inteligencijom upotrijebio svoje intelektualne sposobnosti da ojača vjeru i vjerom prosvijetli razum“, istaknuo je kako se „njegovo razmišljanje temelji na nepostojanju protuslovlja između vjere i razuma“. „Prema sv. Tomi, čovjek spoznaje svijet koji ga okružuje razmišljanjem, razumom“, međutim, budući da smo stvoreni, ta je sposobnost spoznaje ograničena, istaknuo je propovjednik. Isto tako, naglasio je da ta sposobnost „može biti lišena zabluda samo ako je potpomognuta Božanskom objavom za koju je potrebna vjera“.

„Vjera ne zamjenjuje razum, već ga uzdiže dovodeći ga do sigurnosti i savršenstva“, istaknuo je mons. Lingua. Nadalje, naglasio je kako prema sv. Tomi razum nije sposoban sve razumjeti i objasniti te da tad nastupa „vjera koja razum prati iznad granica kojima smo omeđeni kao stvorena bića“. Vjera ne čini razum beskorisnim, nego ga uzdiže i usavršava – istaknuo je nuncij – a prihvatanje vjere ne znači odreći se razuma. Usporedivši razum sa sluškinjom (razum kao „Ancilla fidei“ – „sluškinja vjere“ prema sv. Tomi) nuncij Lingua rekao je kako razum ima važnu zadaću u postizanju punine vjere te zaključio: „vjera me vodi k istini, a razum mi pomaže razumjeti objavljenu istinu“.

Mons. Lingua je zatim istaknuo kako je tijekom nedavnih potresa i nedaća koje su zahvatile Hrvatsku osvijestio potrebu svjedočenja vlastite vjere i istaknuo kako je u teškim okolnostima shvatio kako „Otajstvo križa osvjetjava naš život“ te da se tu radi o „mudrosti koja nadilazi ono što je razumno“. U tom smislu pozvao je vjernike da se mole sv. Tomi da im pomogne vjerovati u Božju ljubav, i to „ne samo kada stvari idu dobro, već iznad svega kad nam se čini da smo napušteni“.

Na kraju propovijedi mons. Giorgio Lingua zahvalio je dominikancima na svemu što čine i što su činili tijekom osam stoljeća svoje prisutnosti na hrvatskim prostorima, istaknuvši njihov osobit doprinos na duhovnom i intelektualnom području. Mons. Lingua naglasio je kako se dominikanci mogu zaista ponositi svojom prošlošću te da je potrebno moliti Gospodina da u današnje vrijeme budu dostojni nasljednici i svjedoči svojih slavnih prethodnika.

Nakon euharistijskoga slavlja uslijedio je program svečanog otvorenja novouredene središnje provincijske Knjižnice „Hijacint Bošković“. U skladu s epidemiološkim mjerama uz dominikance su se na svetoj misi i programu otvorenja okupili i predstavnici državne i gradske vlasti, kulturnih institucija te znanstvene i sveučilišne zajednice, od kojih su neki održali i prigodne govore.

Domaćin svečanosti, fr. Slavko Slišković, provincial Hrvatske dominikanske provincije, u pozdravnom je govoru naglasio kako u dominikanskoj tradiciji u svakom samostanu prvo mjesto nakon kapele ili crkve zauzima knjižnica. Zatim je naglasio važnost dominikanca Hijacinta Boškovića, mislioca i znanstvenika te utemeljitelja Dominikanske naklade Istine po kojemu je knjižnica dobila ime.

Provincijal je istaknuo kako je središnja provincijska knjižnica zbog svoje vrijednosti ujedno i spomenička knjižnica, s više od 45 000 knjiga, od kojih neke datiraju iz 16., 17. i 18. stoljeća. Osim što je knjižnica uređena u skladu s potrebama za studij i učenje te bolje skladištenje knjiga, Provincijal je izrazio nadu da će u njezinim prostorima zaživjeti i različita događanja poput predstavljanja knjiga te različitih znanstveno-obrazovnih i kulturnih događanja. Nadalje, spomenuo je i privatnu knjižnicu akademika Franje Šanjeka – značajnog člana Hrvatske dominikanske provincije – koja se nalazi u knjižnici.

Zatim se okupljenima obratio prof. dr. sc. Mario Cifrak, v. d. dekana Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, koji je istaknuo doprinos dominikanaca znanosti i kulturi hrvatskoga naroda. Naglasio je kako su dominikanci obrazovali brojne generacije studenata.

Isto tako, profesor Cifrak istaknuo je kako je Katolički bogoslovni fakultet ponosan na to da je kolijevka Sveučilišta u Zagrebu te na svoju povijest, čiji značajni dio su činili i mnogi dominikanci, od kojih je profesor Cifrak neke posebno istaknuo, poput Jordana Kuničića, Franje Šanjeka, Marijana Biškupa i Marijana Jurčevića. Isto tako zahvalio je i provincijalu fr. Slavku Sliškoviću i fr. Alojzu Ćubeliću, koji i danas predaju na Fakultetu. Čestitavši dominikancima njihov Jubilej, uručio je

domaćinu prigodni dar – monografiju „Jučer, danas i sutra“, da obogati novouredenu knjižnicu.

Budući da nije mogao osobno sudjelovati na svečanosti, akademik Veliimir Neidhardt, predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u svojoj je video-snimci uputio pozdrave i čestitke dominikancima, pritom zahvalivši Redu propovjednika na važnosti koju je imao tijekom osam stoljeća svojega djelovanja na hrvatskim prostorima za hrvatsku kulturu, znanost, umjetnost i društveni razvoj te za povezivanje s Europom.

Posebno se osvrnuo na međunarodnu važnost bl. Augustina Kažotića i njegov utjecaj na društvene odnose. Akademik Neidhardt istaknuo je dominikance koji su posebno povezani s Hrvatskom akademijom znanosti i umjetnosti, prisjetivši se akademika Franje Šanjeka, a spomenuo je i sadašnjeg dopisnog člana HAZU, fr. Stjepana Krasića.

Potom se okupljenima obratio gradonačelnik Grada Zagreba, gospodin Milan Bandić, koji je zahvalio dominikancima što 800 godina služe „Bogu i čovjeku“, s nadom da to čine i ubuduće. Poželio je dominikancima da im knjižnica služi za formaciju hrvatske duhovne misli, hrvatske kulture i povijesti.

Ministrica kulture i medija dr. sc. Nina Obuljen Koržinek je kao izaslanica predsjednika Vlade Andreja Plenkovića također sudjelovala na svečanosti te je u svom govoru istaknula kako se radi o „instituciji koja je ostavila duboke tragove u hrvatskoj kulturi, duhovnosti i društvu“.

Naglasila je da su kako su dominikanci tijekom stoljeća imali, osim duhovne uloge, i važnu pedagošku i kulturnu ulogu, a da su njihovi samostani bili „rasadište znanja i filozofske misli“ te da su to ostali do danas. Istaknula je kako je „Znakovito da 800. obljetnica djelovanja reda pada u godini koju je Vlada proglašila Godinom čitanja“, osobito zato što je poznato da su dominikanci posebno njegovali čitanje i ljubav prema knjizi, „kao najbolju pripremu za svoj pastirski rad“.

Glazbeni obol svečanosti dao je „Trio Veljak“, dok je moderatorica programa bila Ana Buljat. Svečano otvorenje jubileja popratili su i mediji – sveta misa se prenosila putem Laudato televizije i Hrvatskoga katoličkog radija te putem internetske stranice i YouTube kanala Provincije, dok se program otvorenja novouređene knjižnice mogao također uživo pratiti putem internetske stranice i YouTube kanala Provincije.

S BOŽJIM BLAGOSLOVOM I POD ZAŠTITOM KRALJICE SV. KRUNICE

*Teče i teče jedan slap;
Što u njem znači moja mala kap?
Gle, jedna duga u vodi se stvara,
I sja i dršće u hiljadu šara.
Taj san u slапu da bi mogao sjati,
I moja kaplja pomaže ga tkati...*

Dobriša Cesarić

Upravo tako teče i teče jedan broj tjednika *Kraljica*, pa drugi, treći i tako... do broja 500. Prva godina, druga, treća ... i tako 11 godina svakog tjedna uz Božji Blagoslov i pod zaštitom Kraljice sv. Krunice, teče naš tjednik *Kraljica*.

Bože, izvore milosrđa, zahvaljujemo ti za sve trenutke i sve dane u kojima si bio uz nas i pratio nas u odsjaju svoje dobrote da bi tvoja Riječ ugledala svjetlo dana. I kada nam je bilo teško i kada smo očajavali, u svojem blagom pogledu nisi nas ostavio u našim nemoćima, nego si nas hranio i pozvao u ljepotu svoga Božanskoga života, gdje je punina svake radosti. Hvala Ti što si rasvijetlio tmine našega srca da Ti možemo valjano služiti kroz našu braću i sestre naše župe, i tako se svi skupa odazvati kroz Tvoju Riječ koja nas neumorno zove u ljepotu Tvoje vječnosti. Ne daj Gospodine da se itko ogluši na Tvoju Riječ koja je tako stvarna, živa i istinita, koja je duhovna hrana za svakog vjernika. Čitajući i razmatrajući Tvoju Riječ rastemo u njezinu razumijevanju. Služeći joj ponizno, osluškujemo Božji govor, znajući da nam je uvijek potreban glas s nebesa.

Na taj način svjedočimo i naviještamo poruku Pisma i tako se posvećujemo. Ne daj, Gospodine, da umanjujemo tvoje propise ili da ih u svojoj samodostatnosti zaobilazimo kao da ih nema, nego da im se radujemo i živimo po njima. Neka Tvoja spasenjska poruka dođe do svakog ljudskog srca i sve ljude privuče sebi. Gospodine, sve što imamo Tvoj je dar, i to da jesmo, Tvoja je milost. Vodi nas svjetлом svoga Duha i snagom

nade utisnute u naša srca. Da bi san u slapu mogao sjati, pomozi nam da ga naša kaplja pomaže tkati.

Eva Has

Tjednik Župe Kraljice svete krunice

God. XI Broj 14 (500), 28. veljače 2021.

500

II. korizmena nedjelja

Kraljica

Sveta Majka Terezija je svojedobno rekla kako ne možemo svi činiti velika djela, ali možemo činiti mala djela s velikom ljubavlju. Mislim da bi se ova izreka izvrsno mogla primijeniti glede svega što se čini da bi naš mali župni list Kraljica svake nedjelje došao u ruke naših župljana.

Oni koji su doista s velikom ljubavlju sve ove godine brinuli i radili na njemu na kraju su ostvarili veliko djelo, a to je da ove nedjelje pred sobom imamo 500-ti broj našeg župnog listića. Tako je naša Kraljica, uz to što je sve ovo vrijeme donosila duhovne misli i tumačenja nedjeljnih svetopisamskih tekstova u svrhu produbljenja vjere naših župljana, kao i za vjernike potrebne obavijesti, postala i simbol kako ustrajnost u ljubavi i predanju donosi velike plodove.

Od srca zahvaljujem svima koji su sudjelovali i sudjeluju u izdavanju našeg župnog listića, te molim Gospodinov blagoslov da naša Kraljica i dalje bude ono što je i do sada bila – ljubav na djelu.

p. Ivan Marija Tomić, župnik

X. JUBILARNO BIBLIJSKO BDIJENJE

17. veljače 2021. započelo je u našoj župi danonoćno cjelovito čitanje Sv. pisma, deseto po redu. Prvo biblijsko bdijenje počelo je 22. veljače 2012. za župnikovanja oca Ante Kovačevića koji je blagoslovio tu nakanu nekolicine župljana, koji su se odlučili "otisnuti na pučinu", izvesti svoju lađicu usprkos svim burama i neverama, uzdajući se u Gospodina i Njegovo sigurnu ruku na čiju zapovijed utihne oluja.

Na papiriću, kojeg je župnik izvukao iz košarice, bila je rečenica pape Benedikta XVI. *Otvorite srce Bogu, pustite da vas Krist iznenadi!*.

I doista, bilo je i ostalo mnoštvu čitača iznenađenje i radost koja uvijek iznova raste u onima koji doživljavaju i proživljavaju Očevu poruku. Tada još nismo znali koliko će plodova biti u ovom životu, a kamoli u vječnom.

Čitanje Biblije nije puko čitanje bilo kakva teksta, nego je ono bdijenje, žrtva, nakana, zavjet, odricanje od samog sebe, posebno duhovno iskustvo

u kojem čovjeka Riječ Božja prosvjetljuje, oživljava, uslišava, spašava, iskušava, nadahnjuje, diže, osvježava, tješi, ohrabruje...

Mnoga svjedočanstva zapisana su u knjizi dojmova: "...*Danas je bio težak dan, glavobolja me morila, ali nakon čitanja Božje Riječi svaka bol je nestala. Toliki polet i motivaciju nisam dugo doživjela...* Nema mjesa gdje bih radije bila nego ovdje, pored Tebe, slušajući Tvoju Riječ... Hvala Ti što mi progovaraš kad Te trebam i gdje Ti se ne nadam... Treperi srce, duša raste, uzdiže se u mraku ovoga svijeta... Spasi svoj narod koji se Tebi utječe..."

Neka se Tvoje ime proslavi kroz moj život... Zahvaljujem Ti na ovom izlijevanju srca pred Tobom... Udijelio si mi čast da Tebi služim i da Te hvalim... Zalij sjeme koje sada sijemo i daj nam milost i mudrost da se Tvojoj Riječi vraćamo u sve dane... On mi ponudi društvo Ilike i Elizeja te sam s njima pošao dio njihova hoda s Gospodinom. Putovanje i događaji bili su zanimljivi i obogaćujući... Očaravajuće iskustvo - biti glas, dati glas, posuditi glas ne bilo kakvo riječi, nego samoj živoj, Božjoj, Prisutnoj, Svetoj, posebnoj Riječi... Svi smo sjemenke Velikog Sijača, podari nam duboke korijene i bogate grane koje sežu do Tebe... Hvala Ti na mom sinu Ivanu kojem je danas rođendan... Čitanje Isusove muke odjeknulo je u mojoj duši kao da sam i ja taj koji je sudjelovao u Njegovoј osudi... Hvala na pater Zvonku koji nam je podario čast da svojom skromnom veličinom dotakne naše živote... Daj mi čistoću jezika i srca.... Dear Lord, thank you for supporting me to help the others... Zahvalan sam do neba što sam mogao biti večeras ovdje u Kraljici Svetе Krunice... Ni korona, ni potresi, nit ikakva vanjska sila ne može zaustaviti snagu Riječi koja danonoćno odzvana u našoj crkvi... ”.

I još bezbroj dirljivih misli stotina čitača. U ovih deset godina biblijskog bdijenja Gospodin nas je pratio i osnaživao, dao da u noćima osjetimo Njegovu prisutnost, zaštitu Njegovih anđela čuvara i mir. Jer ovo je Njegovo djelo, nama na pomoć, Njemu na čast i slavu. I kako kaže sveti Ivan - “čuvajmo da ne izgubimo što smo stekli!”.

Vjera Mrvelj

* * * * *

NEOBIČNA PJESMA

sjetno mi prilazi pjesma
i kaže

nemoj me zapisati
jer
danас se osjećam
kao maslina iz Getsemanskog vrta
koja je upijala Spasiteljevu agoniju

želim biti kao cedar
koji je vidio bljesak uskrsnuća

Ivana Talaja

* * * * *

TO SI TI

nestvarno i profinjeno
budi me
zvuk pjesme
koja nije napisana

u isti blagi trenutak
gladi me
svitanje tajanstvenosti

smješkam se očima
jer
vidim Te dušom

Ivana Talaja

MILIJUN KUNA STRADALIMA OD POTRESA

Draga braćo samostana Kraljice sv. Krunice,

Neposredno nakon razornog potresa koji je u prosincu prošle godine pogodio Banovinu pozvao sam sve članove dominikanske obitelji na prostoru naše Hrvatske dominikanske provincije na molitvu i materijalnu pomoć postradalima.

U ponedjeljak 15. ožujka posredstvom Sisačke biskupije uručili smo im pomoć u iznosu od milijun kuna. Zahvalan sam Bogu na iskazanoj solidarnosti braće i sestara dominikanskoga reda i brojnih s nama povezanih vjernika.

Vaš je samostan uz pomoć vjernika o kojima pastoralno skrbite u ovom daru sudjelovao s 30.000 kn. Od srca vam hvala na vašoj darežljivosti i neka vas Gospodin nagradi svojim milosrđem da uvijek budete oni koji pomažu, a ne oni koji pomoć trebaju.

*fr. Slavko Slišković,
provincijal Hrvatske dominikanske provincije*

DEKRET O POTPUNOM OPROSTU

Gerardus Franciscus Timoner III, Magister Generalis Ordinis Fratrum Praedicatorum, occasione sacrorum sollemnitatum quas ob octo centesimum anniversarium a nascititate in celo Sancti Dominici celebrabantur a die V Januarii MCMXXI usque ad item VI Januarii MCMXXII, debitis obedientias et filialis venerationis sensu Sanctissimi Iesu et anno pandit et humiliat petit:

3. Indulgenciam plenariam suetis sub conditionibus (sacramentali confessione, eucaristica communione et oratione ad mentem Summi Pontificis) christifidelibus vero pauperibus et certate compulso semel in die acquirendam, quam ex animabus fedelium in Portugali detinet et modum suffragii applicare possit:

a) quiesce Basilica Sanctae Sabinae in monte Aventino, vel Sancti Dominici sepulcrum in Basilica Conventi Patriarchali Bononiensi admodum deinceps invenerit, et ibi saltem per congruum temporis spatum pro fedelibus ad chirotoniam vocacionem, pro sacerdotibus ac religiosis interprandis vocacionibus et pro conversione peccatorum et dilectione Regni Christi totum per ossem terrarum, humiles Deo effuderit preces, conclusiendas Oratione Dominica, Symbolo Fidei tricentorumque Beatis Martis Virginis et Sociorum Patronis;

b) quiesce pia mente adserient alios sacrae functioni ad honorem S. Dominici in ecclesiis vel oratoriis prefugati Ordinis celebantes, praesertim diebus VI Januarii MCMXXI et MCMXXII, quibus aperiantur et claudantur tabulari celebraziones, de XXV Maii MHCXXI, in S. Dominici Translatione tempore Gregorij P. IX, die IV Augusti MHCXXI, S. Dominici die natuli;

c) facultatem pro aliquo Prudentia cardinalium vel presbiterali dignitate instigato, impoeniendi semel in sollemniore tabulari celebrazione Benedictionem Pyram cum aliacea plenaria Indulgencia ex christifidelibus adipiscenda, qui, usque disponit, tandem Benedictionem deinceps accepereint. Et Deus, etc.

Dileximus 29 Decembris MCMXXI

PRESVITERIA APOSTOLICA, vi facultatum a SS.mo D.N. Francisco P. sibi tributarum, benigna annuit pro gratia fuxa priores, servatis si quae circa benedictionis ritum servanda sunt. Senes, infirmi, emacessi qui gravi causa domo extra nequeant, parter plenariam consuepot fieri Indulgenciam, concessa detestante cultus peccati et intentione praestandi, ubi primum licuerit, tres consutas conditiones, si tabularius celebracionis vel peregrinationis vel peregrinationis ad spiritualliter adiunxit, precibus tabulariis suis vel incommodis propriis vitam misericordi Deo per Mariam obicit. Quo igitur accessu, ad divinam veriam per Ecclesias claves consurgendum, factum pro pastorali caritate evadet, haec Presviteria erit rigat ut sacrecessit ex Ordine Fratrum Praedicatorum prompto et generoso animo celebratioi Presviteritatem semper prouident ac S. Communionem infernit sapienter ministraret. Praesentem totum per tabularum Annum valitudo. Contraria quibuscumque minime ostentamus.

Marius Card. Piacenza

Anastasius Nyfius

PRESVETI OČE

Brat Gerard Francisco Timoner III OP, učitelj Reda propovjednika, prigodom Svete Svečanosti koja se slavi povodom 800. obljetnice rođenja sv. Dominika za nebo, od 6. siječnja 2021. do 6. siječnja 2022., iskazuje Vašoj Svetosti dužnu poslušnost i sinovsko poštovanje te molbeno traži:

- I. Potpuni oprost pod uobičajenim uvjetima (sakralmentalna ispovijed, euharistijska pričest i molitva na nakanu Svetog Oca pape) koji se dodjeljuje jednom dnevno, uz iskreno pokajanje vjernika, potaknut milosrdjem (ovaj oprost može se namijeniti na nakanu vjernih duša u Čistilištu) i to:
  - a) svaki put kad osoba pobožno posjeti Baziliku sv. Sabine na rimskom brežuljku Aventin ili grobnicu sv. Dominika u časnom samostanu u Bolonji, i uputi ponizne molitve Bogu u spomenutim mjestima, u odgovarajućem vremenskom razdoblju, za vjernost u kršćanskom pozivu, za dar svećeničkih i redovničkih zvanja, za obraćenje grešnika i rast Kristova Kraljevstva u

svijetu, zaključujući s Gospodnjom molitvom, Vjerovanjem i litanijama Blaženoj Djevici Mariji, Našoj Gospi od Krunice;

b) svaki put kad osoba u ispravnom duhovnom raspoloženju prisustvuje slavlju u čast sv. Dominika koje se održava u crkvama ili kapelama Reda i to osobito 6. siječnja 2021. i 2022. (otvaranje i zatvaranje Jubileja), 24. svibnja 2021. (spomen Prijenosa sv. Dominika koji se dogodio u vrijeme pape Grgura IX. godine 1233.) i 4. kolovoza 2021. (dan rođenja sv. Dominika za nebo).

II. Mogućnost da prelati s kardinalskim ili biskupskim dostojanstvom, za vrijeme najsvečanije proslave Jubileja, prigodno udjele Papinski blagoslov, zajedno s potpunim oprostom, vjernicima koji će pobožno primiti spomenuti blagoslov i oprost, uz gore navedenu duhovnu spremnost.

8. PROSINCA 2020.

APOSTOLSKA POKORNIČARNA, ovlašću dodijeljenom od strane Vrhovnog svećenika, Svetog Oca Franje, milostivo odobrava traženja, uz preporuku obdržavanja ceremonijalnih propisa koji se odnose blagoslov. Stariji, bolesni i svi koji zbog teških razloga ne mogu napustiti svoje domove, mogu također dobiti potpuni oprost, izrazivši odluku da se odreknu svih grijeha i namjeru da, što je prije moguće, ispune tri uobičajena uvjeta (usp. br. I), ako su duhovno sjedinjeni sa slavljima ili hodočašćima, prikazujući svoje molitve, patnje ili životne nevolje Božjem milosrđu po rukama Blažene Djevice Marije. Kako bi se pastoralno milosrđe moglo lakše širiti, s ciljem postizanja Božjeg oprosta ključevima Crkve, ova Pokorničarna s velikom brižnošću traži da svećenici Reda propovjednika sa spremnim i velikodušnim srcem budu raspoloživi za slavlje sakramenta pokore i redovno pričešćivanje bolesnika. Ovo pismo vrijedi tijekom čitave godine Jubileja, bez obzira na bilo suprotnu odredbu.

KARDINAL MAURO PIACENZA
(vrhovni pokorničar)

KRZYSZTOF NYKIEL
(namjesnik)

* * * * *

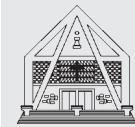
STVORENA ZA NAS

Ona nas uči,
ona je lijek
i glazba za uši
kroz vremena tijek.
Duše nam mekša
i mir nam da;
u noćima gustim
istinom sja.
Za umorne duše,
za gladni duh
jedina utjeha
i sveti Kruh.
Grije i blista
ko' plamena peć
Ljubavlju gori -
to Božja je Riječ.

posvećeno 10. jubilarnom čitanju Biblije
“od korica do korica”

Ivana Đuras

NAŠI POKOJNICI

PROSINAC 2020.

Rok Krbot, Srećka Drakulić, Marta Milinović, Dušan Stevanović, Gabrijel Glavač, Valentin Puževski, Nevenka Casparides, Mirjana Tkalec, Milan Tomičić.

SIJEČANJ 2021.

Željko Črnila, Martin Čevizović, Darko Mergenthaler, Siniša Stanković, Franjo Vuletić, Verica Markuš, Nevenka Lastić, Agneza Mladenov, Mirjana Grobenski, Terezija Radović, Anđelka Haraminčić, Viktorija Krog.

VELJAČA 2021.

Zorica Šuntić, Mara Kopić, Mario Vitalini, Rudolf Picak, Beata Versson, Zdenka Prodanova, Marija Zorka Čveljo, Boris Rubelj, Ana Jokić, Ksenija Kocjan, Jana Pavlović, Ljiljana Karčić, Milan Milaković, Eduard Devald, Vedran Karaba, Dubravka Madunić, Mirjana Pavlić, Kristijan Marić.

ÖZUJAK 2021.

Smiljana Štefiček, Franjo Matić, Dragica Poldrugač, Ivka Bogunović.

*****

*Uistinu, Bog je tako ljubio svijet te je dao svoga Sina Jedinorođenca
da nijedan koji u njega vjeruje ne propadne,
nego da ima život vječni (Iv 3, 16).*

Župni ured Kraljice svete Krunice
Zagreb, Kontakova 1
Tel.: 01/2392 555, fax 01/ 2392 587

Uredovno vrijeme:
ponedjeljak – petak: 10 – 12 i od 16 – 18 sati
subota: 10 – 12

Izdaje: Župni ured Kraljice svete Krunice
Zagreb, Kontakova 1
Urednici: fr. Ivan Iko Mateljan i fr. Domagoj Augustin Polanščak

Župni list izlazi tri puta godišnje
(Božić, Uskrs i Kraljica sv. Krunice)

